

A nakonec přijde Kristus

Převod materiálu

Jiří Bureš

Pořadí v lekci

15

Téma

Přiručka křesťana do drsných časů

Cíl

- Nejmladší děti uslyší, že Ježíš znovu přijde a mají ho očekávat.
 - Děti jsou ujištěny, že děje a krize světa má Bůh v rukou.
 - Děti uslyší, že na konci všeho nás očekává Pán Ježíš.
-

Pro učitele

Biblický text: Mk 13,1-27

Výkladové poznámky

Žánr: apokalyptický text. V Ježíšově době populární typ náboženské literatury (v Bibli srv. Zj, Da 12, Za 12 nn). Cílem apokalyptiky:

- *Není předvídat, co přesně se stane; apokalypsa nezvysvětluje budoucí osud, nýbrž objasňuje současnou situaci a dodává odvahu se v ní energicky držet víry!*
- *Je ujistit, že navzdory útrapám, které nemůže přemáhat, má Bůh dějiny pod kontrolou (v. 23 b: „Všechno jsem vám řekl předem.“).*
- *Je vysvětlit, proč temné dějiny pokračují (v. 10: „Ale dříve musí být evangelium kázáno všem národům.“).*
- *Je ujistit, že nakonec se zjeví Boží sláva a vyvolení budou zachráněni (v. 26-27: „A tehdy uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. Tehdy vyšle anděly a shromáždí své vyvolené...“).*
- *Je povzbudit k vytrvalosti a vyznání (např. v. 13 b „kdo vytrvá až do konce, bude spasen.“).*

Struktura textu a Ježíšovy výzvy

Předpověď zkázy chrámu jediná konkrétní předpověď textu osvědčuje Ježíše jako autoritu

rozhovor na Olivové hoře se čtyřmi učedníky

války, hlad, zemětřesení Ježíš: Nelekejte se! (v. 7)

Ježíš: Vydejte svědectví! (v. 9)
pronásledování kvůli Ježíšovi
Ježíš: Duch svatý promluví za vás (v. 11)

Ježíš: Pozor, abyste nebyli svedeni! (v. 5)
falešní spasitelé a proroci
Ježíš: Nevěřte jim! (v. 21)

všichni uží Syna ?lov?ka d?jiny mají cíl: zjevení Krista a záchranu vyvolených (v. 26)

P?edpov?? zkázy Chrámu: Chránový komplex byl monumentální, budova obklopena nádvořími, sloupovými a branami. Obdiv u?edník? obrází židovský vztah k Chrámu, který p?edstavuje st?edobod života Izraele. Ke zbo?ení tohoto druhého chrámu došlo v roce 70 po Kristu, římským vojskem na konci židovské války (67-70). Událost m?la dalekosáhlé d?sledky pro judaismus. K?es?ané (vzešli ze žid?) se podle záznam? na obran? Jeruzaléma nepodíleli.

Války, hlad, zem?t?esení: Modelová politická / ekonomická / p?írodní krize. Všechny krize jsou popsány ve sv?tovém rozm?ru („povstane národ proti národu... v mnohých krajinách bude hlad“). Krize jsou popsány jako porodní „bolesti“ (v. 8), které provázejí narození nového Kristova v?ku.

Pronásledování „kvůli mn?“: Text odráží zkušenost prvních k?es?an? s politickou mocí („p?ed soud“, „p?ed vládci“) i s židovstvím („v synagogách“). Pronásledování k?es?an? m?lo p?ekvapivý efekt: stalo se ve? ejným svědectvím o Kristu a k?es?anství se šířilo.

Falešní mesiáši a proroci: Zvláštní d?raz textu! Jsou zmín?ni na začátku (v. 5-6) a na konci (v. 22-23) vizí. Budou vydávat za ježíšovského mesiáše (v. 6 „Já jsem to“) ještě p?ed koncem útrap tohoto v?ku. Budou to však lžimesiáši (dosl. pseudokristové, v. 22). Je to varování p?ed t?mi, kdo práv? v krizích slibují vyhlanou nad?ji a kupují si za ni obdiv a moc. O?ekávat pravého Krista znamená p?ijmout kříž a bolest světa, kterou nelze ihned nebo trvale vylé?it — dokud on sám nep?ijde.

A tehdy uží Syna ?lov?ka p?icházet s oblaky nebeskými: Jde o citaci Danielova proroctví (Da 7,13-14). U Daniele je Syn ?lov?ka protikladem k nelidským vládám a ?íším, reprezentovaným divokými zví?aty. Syn ?lov?ka p?ichází nakonec, je to laskavá tvá?, kterou ukazuje světu B?h. Syn ?lov?ka soudí a zahazuje nový v?k. Proto si Ježíš říká „Syn ?lov?ka“, že je synem Marie a sou?asn? i touto laskavou tváří Boží.

Ježíšovy výzvy: Apokalyptické texty obecn? po?ítají s tím, že dav se nechává v krizích strhnout k chybnému jednání, jedná ve strachu a v závislosti na lživých slibech v?dc?. Ježíš vyzývá své u?edníky, aby poslouchali jeho, a ne davové instinkty: „nelekejte se“, „vytrvejte“, „nenechte se svést“. Pozitivním úkolem církve je svědectví evangelia — tím se p?ibližuje finále Božího království.

Úskalí

(!) Apokalyptické texty nejsou zamýšlené d?tem, obsahují temné obrazy a složitá společenská témata. Katecheticky jsme na velmi tenkém led?, je t?eba doporu?it obez?etnost, nechceme p?ece dosáhnout toho, aby d?ti byly na konci setkání vystrašené z ohrožení světa — mají odejít povzbuzené (to je cílem i Markova textu)!

Je nutné vybírat vhodné pasáže, rozhodn? ne?íst s d?tmi celý biblický oddíl (příklad z v. 12: „vydá na smrt bratr bratra a otec dít?...“). Na druhou stranu je vhodné, aby bylo pojmenováno to, co posluchači vnímají jako ohrožení světa/sebe, pak totiž mohou být ujišt?ni o Boží moci, která strachy p?emáhá. Text zde p?

edloženého vyprávění je pouze modelový. Autor přípravu považuje za vhodné, aby učitelka přihlédla k dětem, které NS navštěvují a ve vyprávění zkrátila (či rozšířila) popis ohrožení světa, podle svého odhadu skupiny. Situaci nám také může usnadnit, pokud s dětmi nejprve interaktivně zpracujeme téma „Co ohrožuje svět?“ (viz oddíl pro starší děti). Tím získáme od dětí rámec, ke kterému může naše vyprávění přirozeně odkazovat a snížíme riziko nevhodného přístupu.

Protože v apokalyptice se používají modelové obrazy katastrof a krizí, považujeme za možné a vhodné aktualizovat/doplnit při vyprávění některé Ježíšovy obrazy souasnými vhodnými ekvivalenty: např. „hlad“ chudobou, „války“ terorismem nebo utrpením uprchlíků, „zemětřesení“ oteplováním planety a nedostatkem vody. Opět: s obrazy krizí pracujeme střídmě.

Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se... podle Marka a Matouše*. kap. O posledních věcech (s. 131)

Rejchrt, Luděk: *Křesťanské legendy staré Evropy*. Praha: Michal Jíza & Eva Jířová, 1995

Loosli-Amstutz, Dorothea: *Příroda je Boží dar*. Kokonín: Česká křesťanská environmentální síť, 2014

Pro děti

Předškoláci

S dětmi si zahrajeme jednoduchou hru. Jeden sedí uprostřed, zavěe oči (nebo je zavážeme šátkem) a poslouchá. Ostatní se snaží co nejtíšeji přiblížit a dotknout se ho. „Spá?“ poslouchá a ukazuje tam, kde n? koho slyšel. Slyšené dítě se vrací na start.

K samotnému vyprávění můžeme využít obrázků spící a bdící tváře. Obrázky bychom vyprávění stídáme (mohou být také ze dvou stran jednoho papíru — lověk bu? bdí, nebo spí).

Když má lověk zavěené oči, když spí, tak nevnímá, co se kolem děje. Někdy se probudíme, a máme pocit, že jsme ani chvíli nespali, že jsme sotva oči zamhouřili. A přitom jsme prospali celé hodiny... Tak snadno nás oklame spánek.

Někdy může lověk zstat vzhůru, i když je noc. (Zkusili jste to?) řkáme tomu zvláštním slovem (víte jak?). řkáme, že bdíme — zstaneme vzhůru a dáváme pozor. Je to těžké vydržet a snadno nás přemůže únava. Ale někdy je bdít potěba. Těba maminka bdí u nemocného dítěte. Nebo dítě bdí a čeká, až se rodiče vrátí dom? z divadla.

Jednou Ježíš řekl svým přátelům právě tohle: „Bdíte! Já odcházím k Bohu, ale vy musíte dávat pozor. Ne abyste usnuli, ne abyste se nechali oklamat a napálit!“

To bylo zvláštní. Přemýšleli, co znamená to slovo „bdíte“. Co tím Ježíš myslel? Vždyť kolem není žádná noc... Ale když Ježíš odešel k Bohu, viděli, co se děje: jak někdo druhého bije a ubližuje mu. Jak jiný schválně lže a vymýšlí si, aby ho nenachytali. Jak někdo další zapomněl na Ježíše, na Pána Boha a myslí už jen sám na sebe.

Bylo to lákavé, chovat se taky tak. Bylo to jednoduché. Te? Ježíšovi přátelé pochopili, co Ježíš myslel tím „bdíte“. Kdo má Ježíše rád, ten si na to dá pozor, ten se nenechá oklamat, strhnout k tomu, aby taky dělal n? co zlého. Proto Ježíš řekl „bdíte“ — abychom na něj nezapomněli.

A Ježíš pátel?m ?ekl ješt? jednu v?c: že znovu p?ijde. „?ekejte, bd?te, nezapome?te: nakonec pro vás p?ijdu od Boha z nebe. A se mnou p?ijdou and?lé a všichni budete zachrán?ni.“

Pom?cky: Obrázek spící / bdící tvá?e. P?íp. šátek pro hru se spaním.

Mladší školní d?ti

A. Úžasné stavby nevydrží

M?žeme za?ít rozhovorem nad biblickým atlasem, mapou Chrámu nebo fotkou jeho modelu. Poslední Ježíšovy p?íb?hy se odehrávají v Chrámu... všimn?te si, jak byl tehdy veliký! Kde se konaly bohoslužby? Kudy se do Chrámu vcházelo? Kde Ježíš debatoval se zákoníky a farizei (na nádvo?ích a ve sloupoví)? Po jednom takovém dni se vraceli zp?t...

Mí?ili ven z jeruzalémského chrámu. M?li za sebou polední modlitbu a po ní rozrušenou debatu se zákoníky. Jak procházeli nádvo?ím a chrámovou branou, jeden z u?edník? se bezd?n? zastavil a prohlížel si ze?, sestavenou z obrovských kamenných kvádr?. „Podívej, Ježíši, to je p?ece krása! Ty kameny a stavby, to je úžasné!“

Ale Ježíš se ani po?ádn? nezastavil, jen pot?ásl hlavou: „Úžasné stavby? Nic z nich nezbyde, ani kámen na kameni. Všechno bude pobo?eno.“ U?edníci z?stali, jako když do nich ude?í blesk. Že bude Chrám rozbo?en? Ten Chrám, do kterého každý rok putovali už jako d?ti? Je si tím Ježíš jistý? Nebo je chce varovat, že by se to stát mohlo... n?kdy, jednou?

Chrám byl opravdu zbo?en

Na okamžik p?erušme vypráv?ní a p?enesme se na totéž místo asi o ?ty?icet let poté. Už je dávno po Ježíšov? k?íži a vzk?íšení. Zu?í válka a do Jeruzaléma práv? vtrhli ?ímští vojáci. Židovská obrana nevydržela. Vojáci plení m?sto, všude je slyšet ná?ek a volání o pomoc... když vtom se ozve ješt? pronikav?jší výk?ik: „ho?í, Chrám ho?í!“ Vojáci vtrhli na svaté místo a zapálili je. V prudkém ohni budovy praskají a hrou?í se. Z nádherné stavby zbydou jen rozvaliny. Ježíšovo varování se vyplnilo.

K?es?ané ovšem Jeruzalém nebránili, odešli z n?j pry?. V?d?li, že jejich víra není založená na obran? chrám? a kostel?. Pán Ježíš je vyslal do celého sv?ta, ne bránit svoje místo a sv?j majetek proti cizinc?m. Kolik m?st bude ješt? dobyto, kolik kostel? bude ješt? zbo?eno... ale úkol k?es?an? bude pokračovat.

Na tomto míst? m?žeme ukázat fotku Zdi ná?k? — vysv?tlit, že je to jen poz?statek, op?rná ze? p?vodního Chrámu.

B. Rozhovor s Ježíšem: Co nás ?eká?

Co p?esn? se stane s židovským Chrámem, to tehdy ovšem nikdo z u?edník? netušil. Ježíšova slova je ale rozrušila. Co vlastn? skrývá budoucnost? Pozd?ji toho dne se na to ?ty?i u?edníci Ježíše po?ádn? vyptali:

„Opravdu má být zbo?en Chrám? Tys p?ece ?ekl, že p?ichází Boží království a už je blízko. Tak snad p?ijde n?jaká zm?na ve sv?t?, m?l by nastat mír a pokoj... Když B?h zasáhne, tak zlo musí samo ustoupit, ne? Tak n?jak si to p?edstavuju...“

Ježíš zavrt?l hlavou. „Ne?ekejte, že se lidé zm?ní sami od sebe. P?ijde ješt? mnoho r?zných spor? a válek, mnoho nedobrých a špatných v?cí lidé ješt? spáchají. Možná už jste o tom slyšeli: v n?kterých zemích je nedostatek jídla a vody. N?kde se vál?í. Jinde je úpln? zni?ená p?íroda. A tak to p?jde i dál, a ješt? h??.“

Jo, to někdo říká, že dobře už bylo, že celý svět jde do háje...

Tak to nemyslím. Svět nejde do háje, ale směřuje k Božímu království. Hlavně se nebojte a vydržte. Já znovu přijdu a zachráním všechny, které Bůh vyvolil.

„Já to stejně nechápu. Proč musí být válka, hlad, zničená příroda... tomu se jako nevyhneme? To je náš osud?“

„Osud? To bych neřekl. S osudem se nedá nic dělat, to jenom složíš ruce a čekáš, co přijde. Vy musíte naopak být aktivní, dávat bacha, abyste se nenechali strhnout na zlou stranu. Přijdou lidé, kteří budou štvát do válek, povzbuzovat k násilí. Přijdou jiní a prohlásí se za zachránce všech. Na to si dejte pozor. Nenechte se ukolíbat, uspat.“

„Neboj, Ježíši, my víme, kdo je spasitel a Mesiáš! Ale přemýšlím, proč to vlastně bude tak dlouho trvat? Proč Bůh rychle nezasáhne a neodplá požádek?“

„Dobrá otázka... Protože chce, aby všichni lidé dostali šanci se změnit. Aby všichni slyšeli evangelium, tu radostnou zprávu. A to je taky váš úkol: vykládat to a vysvětlovat lidem — že Bůh je láska, že dává odpuštění a smíření. Evangelium je silnější, než všechny lži a pomluvy.“

„Já o tobě rád mluvím, Ježíši... A stejně musím říct, že je mi z toho zlého úzko. Už dneska slyšíme o tolika špatných věcech, o zničené zemi, o teroristických útocích, o nedostatku vody. A ty říkáš, že přijdou další. Mám z toho strach.“

„Neboj se. Nelekejte se toho! Já vím, že to vydržíte a zvládnete.“ Ježíš se odmlčel. „Možná už jste slyšeli o starém Danielově proroctví. Daniel napsal, že *nakonec přijde Syn člověka z nebe, spolu s nebeskými oblaky*. To jsem já, ten Syn člověka. Až si budete připadat bezmocní, až vám bude úzko z toho, co se děje kolem a jak lidé lžou, řekněte si: Syn člověka už je na cestě, Ježíš znovu přijde! Nakonec se ukáže pravda; zlo bude poraženo.“

Aktivita

Rozvinout téma ekologické krize: aktivity z příručky *Příroda je Boží dar*. Doporučujeme např. Kvíz pro ochránce čisté vody (s. 52).

Přineseme několik fotek (příp. novinových titulků) týkajících různých světových problémů (změna klimatu, prcháající lidé před válkou, chudoba Afriky, náboženské konflikty, nedostatek vody, ohrožení pádem meteoritu, rozdíly v příjmech ve společnosti, epidemie, nenávisť vůči cizincům). Necháme děti, aby si společně vybrali téma, které jim připadá zajímavé. O tématu diskutujeme: co je možné s problémem udělat? Jak se chová společnost? Jak se máme zachovat my? V čem je naděje?

Hlavní zbraní proti krizím je podle Ježíše naděje — máme jej očekávat na konci času. Použijeme karty hry *Dixit* nebo soubor *Obrazy života — život v obrazech* R. Oberthüra. Karty rozložíme doprostřed a vyzveme k výběru karty vyjadřující Naději. Necháme každého vysvětlit, proč si zvolil tu či onu variantu. Můžeme totéž opakovat s tématem „nebojte se“ nebo „vytrvejte“.

Přečíst některý z příběhů knihy *Legenda české Evropy* od L. Rejchrtů.

Pomůcky: Obrázek nebo mapa Chrámu z biblického atlasu, foto Zdi nářků. Pro aktivitu: ilustrační fotografie nebo karty *Dixit* / *Obrazy života*.

Starší školní děti

Použijeme vyprávění B), ale doplníme jej úvodní aktivitou.

Na velký papír napíšeme „Co ohrožuje svět?“ Nad otázkou se nejprve krátce a tiše zamýšlíme. Můžeme poté vyslovit, co koho napadlo. Vyslovené buď zapisujeme na papír, nebo ještě lépe výtvarně ztvárníme: Skupina dostane k dispozici noviny a časopisy, s pomocí nůžek a lepidla vytváří společnou koláž na velkém papíru. (Kreativní skupina může dokreslovat a dopisovat i komiksové výroky do „bublin“). Dbáme na to, aby se téma koláže drželo otázky.

Po vytvoření koláže se vnujeme vlastnímu vyprávění, pro výklad je důležitá část B (A je možné vynechat). Na konci výkladu se znovu společně zamýšlíme nad koláží. Klademe opět „otázky uedníků“: Má svět nějakou šanci, naději? Dá se něco změnit, nebo je to osud? Jak reaguje společnost na konkrétní ohrožení? Jak se v tom cítí děti? Vnímají něco jako zvlášť hrozné? Co o tom říká Ježíš? Mají být křesťané také slyšet?

Pomůcky: Noviny a časopisy, nůžky, lepidla, velký papír.

Se skupinou připravíme *Závěs páně* (podle s. 45 příručky *Přiroda je Boží dar*).

Na úvod několika vřtami připomeneme dílo stvoření nebo přeteme Gn 2,3-8.

Stvořený svět byl krásný a dobrý pro všechny tvory, byl podobný zahradě, plné pokoje a míru. Bohužel, to, jak se ve světě chovají lidé, jak jednají s přírodou, se zvířaty i mezi sebou navzájem, tento mír a pokoj ničí a stále ničí. O tom mluvil také Ježíš, když s malou skupinou uedníků seděl naproti jeruzalémskému Chrámu. Tehdy mluvil o krizích, které přijdou, které se dotýkají celého stvoření a lidstva — o válkách, o nedostatku zdrojů a energie, o zničené přírodě. „Nebojte se toho“ — řekl k tomu Ježíš, „nelekejte se“.

Ale Ježíš také naznačil, že Bůh i v této situaci stále jedná. Svět má být obnoven a my se na tom smíme podílet. Zkusme si na dnešním setkání představit — jak by mohl vypadat nedotčený, obnovený, „svatý“ svět? Jakou podobu pokoje a míru bychom si přáli? Jaké vztahy mezi lidmi a zvířaty, lidmi a lidmi?

Dáme dětem časový i relaxační prostor a vydáme se na imaginární výlet, který může doprovodit i klidná hudba. Poté děti formulují svá přání, nebo je nakreslí tužkou jako návrh. Potom je umělecky ztvární, např. je namalují barvami na textil na připravené, nastříhané bavlněné tvrdce. Důležité: později tvrdce sešijeme a vytvoříme z nich závěs páně, který můžeme zavěsit v prostorách NS.

Pomůcky: tvrdce nastříhané z bílé nebo bílené bavlněné látky (délka strany 30-40 cm), barva pro malování na textil, šitice. Místo, kde je možné malovat.

Přesah

Ze náků, zvaná též Západní ze (hebr. *ha-kotel*). Místo je cílem poutníků, kteří tu oplakávají zbořený Chrám. Podle rabínských autorit je modlitba zde modlitbou, která jako by se odehrávala před trnem slávy. O Ze náků se vedou také spory mezi muslimy a židy, ačkoli za posvátné místo ji považují pouze ti druzí. (Na internetu je k dispozici celá řada fotografií, videí a informací, doporučíme např. anglickou wikipedii.)

Liturgie

Biblický text k zapamatování

A tehdy uží Syna lovka přicházel v oblacích s velikou mocí a slávou. (Mk 13,26).

Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme přijali, je základem, na němž stojíme. Skrze ně docházíme spásy — vždyť jsme přece neuvěřili nadarmo.“

Zpěv písně *Hosana* (SV 74).

Podle Ž 118

Uitel: „Kámen, jež zavrhli stavitelé,“

Děti: „stal se kamenem úhelným.“

Uitel: „Stalo se tak skrze Hospodina,“

Děti: „tento div se udál před našimi zraky.“

Všichni: „Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!“

Okénko do bohoslužeb

(Setkává se Marek s člověkem s novinami nebo tabletem...)

„Copak je? Co to čteš?“

„Ale, zprávy ze světa. Člověče, Marku, mám z toho nějaký divný pocit. Tak třeba tady: *Oteplování Země pokračuje, odtrhl se obrovský ledovec*. Nebo tady: *Válka v Sýrii — konec je v nedohlednu*.¹ A do toho je tu reportáž o křesťanech v Íráně, které pronásleduje státní moc — hlavně ty, kdo nedávno uvěřili v Ježíše. To je přece děsivé. Kam ten svět spěje?“

„Hmm, to je teda fakt smutné.“

„Ty píšeš, že evangelium je Boží moc, která proměňuje svět. Jenže já mám někdy pocit, že žádnou proměnu nevidím. Jestli se to nemění spíš k horšímu, než k lepšímu? Války, sucho, chudáci křesťani v Íráně. Co přijde zítra? Docela mě to děsí...“

„Aha. Tak vidím, že je nejvyšší čas, abych zpracoval a zapsal Ježíšovy výroky o naší budoucnosti... teda vlastně přítomnosti.“

„Takže Ježíš odpovídal budoucnost? Všechny přeshíhy, co jsou ve zprávách?“

„Ale ne. Spíš nám chtěl poradit, jak se máme zachovat, až ty přeshíhy přijdou. No, tak já z jeho slov udělám jednu kapitolku v evangeliu. Takovou *Přiručku křesťana do drsných časů*. — To jsem zvědav, co na to řekneš!“

Otázka: Kdo ví, jak vypadá česká vlajka? (Snadná odpověď, ale teď přijde těžší otázka.)

Jak vypadá vlajka našeho prezidenta? A ví někdo, co je na ní napsáno? (Pravda vítězí.)

Pravda vítězí... to je hezké heslo, jen jestli to platí?

Když se člověk rozhlédne, spíš to vypadá, že vítězí něco jiného. Třeba síla; násilí. Nebo množství peněz, se kterými se dá nakoupit cokoli. A někdy to dokonce vypadá, že vítězí lež — třeba když se lidem něco nehodí, tak řeknou, že se to vůbec nestalo, že to bylo úplně jinak.

A p?ece je na prezidentské vlajce je p?ece jen dobrá v?ta. Protože pravda nakonec zvít?zí — dnes uslyšíte, co o tom ?ekl Ježíš svým u?edník?m.

Modlitba

Pane Ježíše Kriste, n?kdy máme strach a úzkost z toho, co se kolem nás d?je. Co ohrožuje naši zemi, naši rodinu, nás samotné. Prosíme, dej nám poznat, že ty máš v rukou celý sv?t, p?írodu i všechny lidi. My se na to spoléháme. A ?ekáme a t?šíme se, že znovu p?ijdeš a dáš se poznat všem. Amen.

1 Pop?. doporu?ujeme zm?nit za jiné (aktuální) reálie.

Odkaz na píse?

[Kde, Pane, jsi \(SV143\)](#)

[Vítr se ztiší, p?estane bou?it mo?e](#)

[Pokušení svatého Antonína \(SV207\)](#)

[Kristus má v rukou celý sv?t](#)

[P?ij?, Králi v??ný náš, jenž vše v své moci máš](#)

Cílová skupina

[P?edškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál p?ece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Marek 13,1–27](#)